

OBIATA (84) *sb f*

o jasne; -at- (w tym 2 r. błędne znakowanie); -at (2) *BudBib*, *WujNT*, -ât (1) *BielKron*; końcowe a jasne.

sg *N* obiata (17). ◇ *G* obiaty (11). ◇ *A* obiātę (37). ◇ *I* obiātą (2). ◇ *pl N* obiaty (2). ◇ *G* obiat (3). ◇ *A* obiaty (8). ◇ *I* obiatami. ◇ *L* obiatach (1).

Sł stp: obiata, obieta, *Cn* notuje, *Linde XVI – XVII w.*

Ofiara składana Bogu, bóstwom lub świętym; *sacrificium Vulg*, *PolAnt*, *Cn*; *oblatio Vulg*, *Cn*; *munus PolAnt*; *immolatio*, *libamentum*, *piacularia sacra*, *sacrum Cn* (84) : Bo oley/ [...] y wołk/ zupełna obiātá ieft: á ofiárowanie nie krwáwey ofiáry/ vbłáganie ieft *WujJud* 240; Przynoście Iehowie sławę/ imieniu iego/ bierzcie obiātę á nieście przedeń *BudBib* 1.*Par* 16/29, 1.*Reg* 26/19, *Ps* 95/8; [człowiek do furty:] Com fye rázów obrócił v twégo podwoiá/ Obiātami łzukáiąc v świętych pokoiá. *KochPieś* 25.

obiata czyja [w tym: *pron poss* (3), *G sb* (2)] (5): Y będzie słodnąć Iehowie obiātá Iehudy y Ierufzalimá *BudBib* *Mal* 3/4, 1.*Reg* 2/29; Vłýłżał płáč mój/ gdym rátunku prosił: [...] Vłżczę mu fye obiātami fwémi. *KochPs* 32; *KochPam* 81; Drudzy błágáli Bogá ofiárámi. Y ták łtráľziłwe one ich obiáty/ Y gorące łzy/ nie łá bez odpłáty *GrochKal* 15.

W połączeniach szeregowych (2): *LatHar* 166; Ześ niechciał ániś polubił ofiáry/ y obiáty/ y cáłopalenia/ y ofiáry zá grzech [*hostias et oblationes et holocaustomata pro peccato*]/ ktore wedle zakonu bywáią ofiárowáne *WujNT Hebr* 10/8.

Zwroty: »czynić Bogu (a. bogom) obiātę« [*szyk zmienny*] (2): Poimánych Cefarz w koło połtháwiłfzy/ dał ścinác część niemáłą/ y krwią ich Bogu fwemu obiātę czynił *BielKron* 308v, 322.

»ofiarować obiātę [w tym: *komu, czemu* (2)]« [*szyk zmienny*] (3): *PatKaz II* 44; W pewnych łtronách łtrumienia czałłtká twoiá/ ten ieft los thwoy: á imeś wyláłá Napoyną offiárę/ offiárowáłás obiātę [*obtulisti sacrificium*] *Leop Is* 57/6; *WujJud* 237v.

»przynosić, nieść obiātę [w tym: *komu* (1)]« = *offerre munus a. sacrificium PolAnt* (1:1): Wgłádkich kámienioch potoku dział twoy/ te łofem twoim/ włzákeś im láłá zalewkę/ y przynośiłás obiātę *BudBib Is* 57/6, *Mal* 3/3.

Wyrażenia: »obiata za grzech« (1): gdy łie kto pomazał báłwochwáłftwem/ męžoboyłftwem/ cudzołóftwem/ y ktemu rownemi. Tákie nieczyłtości oczýściáli s łiebie obiātami zá grzech zá włzytek łud. *BielKron* 36v.

»obiata niepokalana« (1): Abowiem od włchodu łłóńcá áż do zachodu [...] ná włzelkim mieścu ofiáruią imięniu memu Ofiárę álbo obiātę niepokaláną [*oblatio munda Vulg Mal* 1/11]. *WujJud* 237v.

»palenie obiat« (1): [*Bóg do Mojżesza*] Vczynicie theż ółtarz ku paleniu obiat z drzewá Setim *BielKron* 33v.

»przenáświętsza, święta obiata« = *Eucharystia* [*szyk 1:1*] (1:1): oto obyata łwyata dobrze łyuba dołkonála w wony łłotkołcy. *BierRaj* 23v, 22v.

Szereg: »ofiara, (albo, i) obiata« (3): Kryłthus nas vmiłował/ y łámega łiebie zá nas wydał/ offiárą y obiáthą Pánu Bogu ku wonney łłotkołści. *KrowObr* 96v; *WujJud* 237v; Kościół on dawny pierwłszy vżywa tych łłow ofiárá/ obiātá *WujJudConf* 235v. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*]

Przen (2) :

Zwroty: »[*co komu*] za obiatę dawać« (1): Znaczna też rzecz ięth z żydów: którzy [...] ią tu tułaczmi y bezeczci ná świecie: y dufze fwe ízátánowi zá obiatę dáią *BiałKat* 168v.

»[*komu*] ofiarować obiatę chwały« (1): O krolu nasz synu Dawidow/ [...] tobie będę ofiarował o biatę [!] chwały á gimienia pańkiego będę wzywał. *TarDuch* E3v.

a. *Ofiara pokarmowa (smażona lub pieczona) z mąki zaprawionej oliwą; munus, oblatio* *PolAnt fer(c)tum Cn* (49) : Zás kážda obiátá w oliwie rozmieszona y fucha/ wżem synom Aharonowym będzie *BudBib Lev* 7/10; A dar iego miá srebrna iedná/ [...] czáfzá iedná srebrná [...] obie pełne biały mąki przypráwione w oliwie ná obiátę *BudBib Num* 7/13, *Lev* 2/3, 6, 10, 7/9, *Num* 4/16 (12).

obiata z czego (1): Y przynieśiesz obiátę ítych (rzeczy) [z *mąki i oliwy*] vczynioną Iehowie *BudBib Lev* 2/8.

obiata czyja [*pron pass*] [= *kto czyni*] (10): To będzie tobie z ofiar naświętych/ káždy dar ich/ y kážda obiátá ich [*omne munus eorum*]/ y kážda ich (ofiárá) zá grzech *BudBib Num* 18/9; Te (ofiáry) czynić będziecie Iehowie [...] wcałopaleniach wálznych/ y w obiátach wálznych/ y wzákrapianiach wálznych y wdziękowych (ofiárach) wálznych [*in holocaustis vestris et oblationibus vestris et pacificis vestris*]. *BudBib Num* 29/39, *Num* 29/30, 31, 33, 34, 37 (10).

obiata czyja [= *kto przyjmuje*] (1): Przecżże wirzgać ná ofiáry moje y ná obiáty moje [*in sacrificium meum et in oblationem meam*]/ ktorem rofkazał (czynić) w przybytku? *BudBib 1.Reg* 2/29.

W połączeniach szeregowych (11): na ołtarzu wielkim żyży [...] całopalenie wżego ludu ziemie (tey) y obiátę ich/ y zalewki ich [*et holocaustum universi populi terrae et sacrificium eorum et libamina eorum*] *BudBib 4.Reg* 16/15; Zás drobię iedno z drobu od dwu íet z pástwiłk (będzie dawać) Izráel/ ná obiátę/ y ná całopalenie/ y ná dziękowne (offiáry) [*in sacrificium et holocaustum et in pacifica*] dla wblągania zá siebie *BudBib Ez* 45/15, *Ex* 30/9, *Num* 18/9, 29/31, 34, 38 (11).

Zwroty: »czynić obiatę« = *facere sacrificium* *PolAnt* (2): on [*książe*] będzie czynić (ofiárę zá) grzech/ y obiátę/ y całopalenie y (offiáry) dziękowne błagájąc (Bogá) zá dom Izráelłki. *BudBib Ez* 45/17, *Ez* 45/25.

»da(wa)ć [*co*] na obiátę« (2): Patrz (żem) dał bydło ná całopalenie/ á wycierlice ná drwá/ záś pńzenice ná obiátę/ wżytkom dał [*pro sacrificio omnia dedi*]. *BudBib 1.Par* 21/23, *Ez* 45/15.

»ofiarować obiatę [*w tym: komu* (1)], ofiarować [*komu co*] na obiátę« (2:1): vímáżoną obiátę kęłami ofiárować będzieś na wonność słodkości Iehowie [*cocta sacrificii per frustra offeres odorem quietis Domino*]. *BudBib Lev* 6/21, *Lev* 6/20, 14/20.

»palić obiatę« = *incendere sacrificium* *Vulg* (2): *Leop Ier* 33/18; Y palił całopalenie fwoie/ y obiátę [*Et suffuit holocaustum suum et sacrificium suum*] y zálewał zalewkę fwoię *BudBib 4.Reg* 16/13.

»przynieść (a. przynosić) obiatę [*w tym: komu* (3)]« [*szyk zmienny*] (4): Nie przynieście [!] nań kádzenia obcego/ áni obiáty [*Non ascendere facietis super illud suffimentum alienum et holocaustum et sacrificium*]/ áni mokrey ofiáry wleiecie nań. *BudBib Ex* 30/9; Wízelka obiátá ktorą przynofić będziecie Iehowie [*Omne sacrificium quod facietis appropinquare Domino*] nie będzie kwáfżona *BudBib Lev* 2/11, *Lev* 2/8, *Am* 5/25.

»wziąć [co] na obiata« (2): wezmie [...] y trzy dzieiąte części (efy) bialey mąki ná obiata [capiet... et tres decimas similiae oblationem mixtam oleo] *BudBib Lev 14/10, Lev 14/21*.

Wyrażenia: »chlebowe obiaty« (1): Y z Káplanow/ y Lewitow/ nie zginie mąż od oblicza moiego/ któryby offiárował zupełne offiáry/ y palił chlebowe obiáty [et incendat sacrificium] *Leop Ier 33/18*.

»obiata daru, dar obiata, dar obiaty« (2:1:1): ZAŚ dufzá gdy przynosić będzie dar obiata Iehowie [obtulerit oblationem Domino] tedy biała mąká będzie dar iey *BudBib Lev 2/1*; Zás iefli obiata dárutwego Ímázona [si sacrificium craticulae fuerit]/ (tedy) będzie biała mąká woliwie przypráwiona. *BudBib Lev 2/5, Lev 2/4, 7*.

»obiata ofiarownikowa« (1): Y kázda obiata Ofiárownikowa [Et omne munus sacerdotis] wżytká ma być Ípalona *BudBib Lev 6/23*.

»pamięć obiaty« (1): Y weźmie ofiáownik zoney obiáty pámiąć iey [de sacrificio odorem; weźmie pámiętné z ofiáry (marg) áby Bóg pámiętał (–) *WujBib BudBib Lev 2/9*.

»obiata wieczorna« (1): ná ołtarzu wielkim żyży cáłopalenie záránne/ y obiata wieczorná [sacrificium vespertinum] *BudBib 4.Reg 16/15*.

»zaranna obiata« (1): báráná drugiego vcżyniřz miedzy wieczory/ iáko zaranná obiata [sacrificium matutinum] *BudBib Ex 29/41*.

Szeregi: »całopalenie i obiata« = *holocaustum et munus PolAnt* (4): Y ofiárować będzie ofiáownik cáłopalenie y obiata w ołtarzu *BudBib Lev 14/20, 4.Reg 16/13, 15 [2 r.]*. [Ponadto w połączeniach szeregowych 9 r.]

»ofiara i obiata« = *sacrificium et oblatio PolAnt; hostia et oblatio Vulg* (4): Izáli offiáry y obiata przynosiłiście mi w puřtyni czterdzieści lat domie Izráelow? *BudBib Am 5/25, 1.Reg 2/29; WujNT Hebr 10/5, s. 773*. [Ponadto w połączeniach szeregowych 6 r.]

»obiata i zakrapianie« = *oblatio et libamina PolAnt* (3): A obiata ich/ y zákrapianiá ich do cielców/ do báránów (ítarych) y łóńkich podług lidźby iáko obyczay. *BudBib Num 29/30, Num 29/33, 37*. [Ponadto w połączeniach szeregowych 4 r.]

b. *Całopalna ofiara ze zwierzęcia; (h)arviga, hostia, victima Cn* (8) : Ná ten czás był v nich [u Żydów] troy obyczay ofiar. Pirwíza była ku chwale Bókiej dobroći/ á tę wżytkę palono/ zwano iá obiata. *BielKron 38v*.

Zwroty: »działać obiaty« (1): tám Dawid dzyáłał obiáty y ofiáry Ípokoyne y zá grzechy/ błógořłáwiąc wřzemu ludu *BielKron 70*.

»ofiarować [co] na obiata« (3): A gdy iey [położnicy] czás przyřzedł oczýścienia/ ofiárowála zá dzeýci báránká rocznego ná obiata *BielKron 37v, 38v [2 r.]*.

»przyjąć [co] za obiata« (1): Potym [Aaron] od wřzytkich przyiáł dwu Kozłu zá grzech/ á Skopu zá obiata. *BielKron 38v*.

»wziąć [co] na obiata« (1): [Mojřesz] rořkazał Aaronowi/ áby mowił ku ludu Izráelřkienki/ weźmiecie kozła ná ofiáre zá grzechy/ á cielcá y báránká rocznego niepokałánego/ to iefł zdrowego/ ná obiata *BielKron 37v*.

Wyrażenie: »obiata palona« (1): A ná to řwięto raz do roku Aaron [...] ofiárował od řiebie Cielcá ná obiata paloná. *BielKron 38v*.

Szereg: »obiata, (i) ofiara« [szyk 1:1] (2): *BielKron* 37v cf »wziąć [co] na obiata«; *BielKron* 70 cf »działać obiata«.

Wyrażenie przyimkowe: »za obiata« = *jako obiata* (2): A ielli był tak vbogi iż nie mógł doſtąć tak tego wiele/ tedy miałto bórání y owce ofiarował parę Gołębiat albo Sinogárlic/ s ktorých iedná zá grzech á druga zá obiata *BielKron* 37. Cf »przyjąć [co] za obiata«.

Synonimy: dar, obietnica, ofiara.

Cf [**OBIAT**], OBIATAWANIE, [**OBIATOWANIE**], **OBIEC**

AS